

Sprawozdanie z działalności Zamojskiej Rady Seniorów

Kadencja II lata 2019 – 2023

przygotowane i przedstawione przez Przewodniczącą podczas sesji, dnia 16 maja 2023 roku, w obecności członków Rady oraz zaproszonych gości (lista obecności w załączeniu).

Realizując uchwałę nr VI/55/2015 Rady Miasta Zamość z dnia 30 marca 2015 r. Prezydent powołał Zamojską Radę Seniorów. Właśnie kończy się II jej kadencja. Przypomnę, czym jest Zamojska Rada Seniorów, komu i czemu służy: jest ciałem kolegialnym o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym, które wspiera Radę Miasta w realizacji polityki senioralnej. Sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Jej powołanie odnosi się bezpośrednio do jednego z priorytetów Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce.

Funkcje konsultacyjne oznaczają możliwość opiniowania lokalnych strategii, programów rozwoju, projektów uchwał, podejmowanych przedsięwzięć czy inwestycji, szczególnie tych, które będą miały wpływ na jakość życia osób starszych teraz lub w dalszej przyszłości.

Funkcje doradcze dają radzie seniorów możliwość zgłaszania uwag i sugestii do działań miasta, co - jeśli zostaną one uznane za zasadne - może oznaczać wprowadzenie ich w życie.

Funkcje inicjatywne umożliwiają zgłaszanie własnych pomysłów na działania dla osób w wieku 60+.

Zamojska Rada Seniorów liczy 11 osób (3-osobowy zarząd i 8 członków). Kadencja Rady trwa 4 lata (licząc od dnia wyborów). Członkowie swoje funkcje pełnią społecznie.

Pierwsza kadencja Rady zakończyła się w 14 czerwcu 2019 r.

Tego samego dnia odbyły się wybory na II kadencję, lata 2019 – 2023.

Wybrani radni złożyli ślubowanie i otrzymali z rąk Prezydenta stosowne zaświadczenia.

Po ukonstytuowaniu się Zarządu przewodniczącą została **Krystyna Rybińska-Smyk**, zastępcą **Krystyna Łepik**, a sekretarzem **Dorota Margol**

Radni reprezentowali (podobnie jak w pierwszej kadencji) organizacje działające na rzecz środowisk seniorskich, takich jak: Uniwersytet III Wieku (Halina Caban, Bożenna Michalska-Porczyńska, Lucyna Stąsień, Krystyna Łepik) Zamojskie Centrum Wolontariatu (Krystyna Rybińska-Smyk), Stowarzyszenie „Magiczny Ogród”(Dorota Margol), Stowarzyszenie Art Avanti(Zbigniew Pelc), Parafialny Oddział Akcji Katolickiej (Maria Adryńczyk, Danuta Wolanin), rady osiedli i swoje środowiska (Marek Palonka i Maria Świerczek)

Ze starego składu Rady pozostało 7osób i weszły 4 nowe.

Co ZRS zrobiła w czasie drugiej kadencji:

odbyło się 15 sesji – mimo przerwy zgotowanej przez pandemię - ta jest 16. Z

każdej sesji był sporządzony protokół. Frekwencja wynosiła niespełna 51%... W trakcie kadencji ze składu Rady odeszły 2 osoby: zmarła Pani Lucyna Staśiek, rezygnację złożyła (ze względu na zmianę miejsca zamieszkania) Pani Bożenna Michalska-Porczyńska Statut ZRS nie przewiduje dodatkowych wyborów. Pani Krystyna Łepik poważnie zachorowała więc często była nieobecna. Nieobecność zawsze usprawiedliwiała Przewodniczącej ZRS. Statut ZRS nie przewiduje dodatkowych wyborów.

W sesjach, oprócz członków Rady, uczestniczyli zawsze aktualnie urzędujący zastępcy Prezydenta Miasta, panie: Magdalena Dołgan, Małgorzata Bzówka i Anna Maria Antos. Miał też swój epizod pan Piotr Zając. Zawsze też był obecny dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Zarządzania Kryzysowego, pan Krzysztof Rusztyń. Aktualnie - pani Renata Bubilek-Niemiec.

W zależności od poruszanej tematyki byli też zaproszeni radni RM i goście. Nigdy nikt nie odmówił przyjścia na sesję.

W roku 2019 – oprócz inauguracyjnej – odbyły się jeszcze 2 sesje. Na drugiej - Radni podejmowali pierwsze decyzje dotyczące funkcjonowania Rady, opracowywali plan pracy na kolejne miesiące i lata. Podjęli się też wsparcia akcji Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego „*Senior na drodze – pamiętaj o bezpieczeństwie*”, która odbyła się 21 września na terenie Ośrodka WORD, przy ul. Kilińskiego.

Na trzeciej sesji - podjęliśmy dyskusję na temat bezpieczeństwa seniorów i podniesienia efektywności opieki, zwłaszcza nad tymi najstarszymi i z niepełnosprawnościami.

SOS dla seniora: „**Koperta życia**” - ujednolicona, z informacjami potwierdzonymi przez lekarza rodzinnego dla opiekunów i ratowników, „**opaska życia**” system teleopieki, **opieka wytchnieniowa dla opiekunów seniorów** – to tematy wówczas priorytetowe, które – dzięki naszym, Rady Seniorów, sugestiom zostały zrealizowane przez projekty miejskie i rządowe. Są jednak do tej pory problemy z ich wdrażaniem, dlatego w tej sprawie jesteśmy w kontakcie z MCPR.

Przypomnę tylko, że to na zaproszenie ZRS ,na tę sesję byli zaproszeni przedstawiciele firmy Sidly Care, którzy pokazali, jak działa system teleopieki i jak wygląda opaska dająca bezpieczeństwo. Przez 2 lata wnioskowaliśmy również o środki na ten cel.

W roku 2020 – odbyły się z przyczyn od nas niezależnych – tylko 3 sesje (jedna przed pandemia i 2 po). Pierwsza nosiła tytuł:

„**Jak nas widzą, tak nas piszą - seniorzy i ich problemy w mediach**”. Sesja dotyczyła oczekiwań seniorów w związku z kreowaniem (często nie prawdziwym) naszego wizerunku, problemów i potrzeb w mediach. A jaki to

wizerunek? Przeważnie seniora biednego, z marną emeryturą, oszukiwanego, albo szalonego dansera, korzystającego z życia ponad miarę. A są przecież jeszcze inni seniorzy – tacy np. jak my: aktywni, którym zależy – jeszcze - na poprawianiu świata, garnący się do wiedzy, mądrze korzystający ze swoich przywilejów.

I o tym rozmawialiśmy z zaproszonymi na tę sesję zamojskimi dziennikarzami.

Kolejne 2 sesje odbywały się pod hasłem: **„Opieka nad Seniorami 75+ w Zamościu – potrzeby i ...realna perspektywa”**. Usiłowaliśmy odpowiedzieć na pytania: czy jest możliwe stworzenie w Zamościu Domu Pogodnej Starości na miarę XXI wieku? Czy zamojscy seniorzy mogą się czuć bezpiecznie i żyć godnie w naszym „idealnym mieście”?

Uczestniczyli w nich członkowie Rady oraz zaproszeni goście:

Pan Sławomir Zawiślak- poseł na Sejm RP, który jest zastępcą przewodniczącego sejmowej Komisji Polityki Senioralnej,

Pan dr Rafał Sapuła – doradca w tej komisji,

Pan Wojciech Adamczyk - członek Rady do Spraw Polityki Senioralnej na lata 2020-2024 przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

Pani Monika Zawiślak - radna, przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji Miasta,

Pani Anna Mielcarek pełniąca funkcję Pełnomocnika do Spraw Praw Pacjenta w szpitalu im. Jana Pawła II.

Pani Halina Rycyk – dyrektor MCPR i jej pracownicy: panie Bałdyga, Rzeszowska, Adamczyk, Makary i Tyrka.

Pani Barbara Szleszyńska-Malec – przewodnicząca oddziału Związku Sybiraków.

Wyżej wspomniani członkowie rządowych komisji (p. Zawiślak, Sapuła i Adamczyk) niemal przed każdym posiedzeniem konsultują się z członkami Zarządu ZRS, paniami Rybińską-Smyk i Margol w sprawach dotyczących seniorów. Dostają materiały (na piśmie) i niemal jest pewne, że miały spory wkład w opracowywaniu dokumentów i ustaw dotyczących poprawy jakości życia seniorów w Polsce, takich, jak aktualny „Korpus Wsparcia Seniorów”. Jakie to były sugestie? Są do wglądu w dokumentach ZRS.

A „dom pogodnej starości”? Pan Wojciech Adamczyk pokazał zebrany wizualizację wioski senioralnej, którą można zrewitalizować i powołać do życia na obszarach po Akademii Rolniczej. Piękna wizja – niestety, chyba nierealna.

W związku z tym, że zamojscy seniorzy bardzo krytycznie oceniali pracę lekarzy i personelu w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. Jana Pawła II, na sesję została zaproszona pani rzecznik praw pacjenta, Anna Mielcarek.

Pani rzecznik przybliżyła zebrany ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, opowiedziała z jakimi zastrzeżeniami pacjentów kierowanymi pod adresem szpitala spotyka się najczęściej i jakie problemy rozwiązuje. Członkowie Rady podzielili się swoimi (niestety bardzo niepocholebnymi) 15 uwagami i obserwacjami dotyczącymi pracy lekarzy i personelu w poradniach i na oddziałach szpitala.

Pani Pełnomocnik obiecała, że do wszystkich się ustosunkuje i że posłużą one „podniesieniu jakości usług i lepszym relacjom między pacjentami a pracownikami szpitala”.

Może trochę się poprawiło...

Podobnie było w związku z uwagami napływającymi do Rady Seniorów dotyczącymi pracy i funkcjonowania ratownictwa medycznego w mieście. Została zorganizowana sesja, której gościem był dyrektor Samodzielnej Publicznej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Zamościu, Pan Damian Miechowicz. Dyrektor zapoznał zebranych ze specyfiką zarządzania taką placówką oraz misją pogotowia ratunkowego. Przybył na sesję w towarzystwie swoich pracowników, bo stwierdził, że jest tylko urzędnikiem, natomiast o prawdziwej pracy pogotowia najlepiej opowiedzą jego podwładni: pielęgniarka koordynująca, dyspozytor i ratownicy medyczni.

Goście zrobili to w sposób bardzo rzeczowy, a także uświadomili zebrany, jakie kardynalne błędy popełniają osoby wzywające pogotowie. Udzielili też wskazówek, jak powinno się to robić z prośbą, żeby tę wiedzę upowszechnić w środowisku seniorskim. Hasło „pogotowie nie leczy, tylko ratuje życie” utkwilo wszystkim w pamięci. Dowiedzieliśmy się też, że **Ratownicy bardzo rzadko spotykają pacjentów, którzy mają „kopertę życia”**. - o której tyle mówiliśmy. Na pewno przydatną, ale – jak widać – mało popularną.(zadanie do zrealizowania).

Na początku pandemii Zarząd ZRS podjął współpracę z Zamojskim Centrum Wolontariatu, Stowarzyszeniem „Magiczny Ogród”, żołnierzami OTK, przewodniczącymi Rad Osiedli, wskazując seniorów, którzy wymagają szczególnego wsparcia.

Pomoc dotyczyła zakupów, załatwiania drobnych spraw urzędowych, wyprowadzania zwierząt, realizacji telerecept, wsparcia psychologicznego itp. W kwietniu Zarząd włączył się do akcji, którą zainicjował przewodniczący Rady Miasta „maseczka dla seniora”. Zarząd nawiązał też współpracę z przewodniczącymi Rad Osiedli w sprawie bezpieczeństwa seniorów. Przewodnicząca ZRS wystosowała pismo – apel przestrzegający przed oszustami. Apel był rozpropagowany w mediach i wśród seniorów. „*Wolontariat sąsiedzki*” - to Inicjatywa Rady Seniorów dotycząca sformalizowania pomocy sąsiedzkiej w blokach i na osiedlach. Były też inicjowane i wspierane przez ZRS akcje: „telefon do pogadania”, „złota rączka”, „taksówka dla seniora”, czy „mobilna biblioteka”. Zarząd ZRS nawiązał też współpracę i zaproponował wsparcie 3 organizacjom kombatanckim, a są to Związek Sybiraków, Związek Inwalidów Wojennych i PZBWPWIOK (Rotunda)

Z funduszy projektowych Zamojskiego Centrum Wolontariatu i wkładzie miasta dodrukowany został – w ilości 300 egzemplarzy - „Informator dla zamojskich seniorów, kombatantów i ich rodzin”. Jego wersja elektroniczna znajduje się na stronie miasta i MCPR, ale większość seniorów woli tę papierową, a więc nic dziwnego, że uaktualniony dodruk bardzo szybko się rozszedł.

W „pandemicznym” roku 2021 działaliśmy trochę chaotycznie, ale skutecznie. Odbyły się 4 sesje.

Zarząd w dalszym ciągu podejmował inicjatywy, które umożliwiały wspieranie najstarszych, najbardziej zagrożonych pandemią seniorów.

Głównym z omawianych podczas sesji tematów był problem zagrożeń dla seniorów związany z kolejną falą Covid 19.

O sytuacji epidemiologicznej w naszym mieście i regionie informował Radę na bieżąco dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Zarządzania Kryzysowego, Pan Krzysztof Rusztyn.

-Członkowie Zamojskiej Rady Seniorów zareagowali pozytywnie i wsparli inicjatywę Wydziału Promocji Miasta na **akcję billboardową promującą szczepienie na Covid 19.**

Z założeniami akcji i kampanii promującej ideę powszechnego szczepienia zapoznała zebranych dyrektor Wydziału Turystyki i Promocji, Pani Barbara Godziszewska.

Większość Radnych obiecała wesprzeć i rozpropagować tę akcję, a niektórzy dali się nawet sfotografować.

Drugim, równie ważnym tematem było zapoznanie członków Zamojskiej Rady Seniorów z projektem dokumentu: **„Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021 - 2030 ”.** Zrobiła to Pani Edyty Adameczyk z Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie, koordynatorka zespołu roboczego tworzącego w/w dokument.

Radni dyskutowali o zawartych w strategii sprawach dotyczących – przede wszystkim - rozwiązywania problemów najstarszych mieszkańców miasta.

Tematy ostatniej, grudniowej sesji w 2021 roku dotyczyły:

form i metod efektywnego wspierania najstarszych seniorów, a także ich opiekunów przez oferty: Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie, Zamojskiej Kliniki Rehabilitacji i zamojskich organizacji pozarządowych oraz podjęcie i omówienie współpracy Zamojskiej Rady Seniorów i organizacji działających na rzecz seniorów z przedstawicielami Rad Osiedli.

I tu – porażka: tylko 4 rady odpowiedziały na apel ZRS.

Rada Seniorów prowadziła też nieustannie akcję informacyjną dotyczącą rządowych programów wsparcia dla seniorów (asystent osoby starszej, opieka wytchnieniowa).

Rok 2021 naznaczony był jeszcze piętnem pandemii, **natomiast 2022 – wojną w Ukrainie.** W Radzie działało aktywnie tylko 6-cioro radnych, którzy na bieżąco diagnozowali potrzeby zamojskich seniorów. Prowadzili akcję informacyjną dotyczącą rządowych programów Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022 moduł I i II (asystent osoby starszej i teleopieka).

Przewodnicząca ZRS została powołana na członka zespołu zadaniowego d/s wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021 – 2030. Uczestniczyła w spotkaniu plenarnym zamojskich organizacji pozarządowych.

Była członkiem kapituły konkursu na najaktywniejszą organizację w roku 2021.

Przewodnicząca ZRS i sekretarz, Dorota Margol są w stałym kontakcie z doradcami: sejmowej komisji ds. seniorów i komisji działającej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. W ten sposób nieustannie przekazują informacje i sugestie o bieżących potrzebach zamojskich seniorów.

Członkowie Rady, na czerwcowej sesji pozytywnie zaopiniowali projekt ustawy (złożonej w Sejmie 20 kwietnia 2022 r. przez KKP Lewicy) wprowadzającej tzw. RENTĘ WDOWIĄ.

Zarząd, radni oraz pani prezydent Antos - przygotowali wizytę studyjną dla członków Gminnej Rady Seniorów z Bychawy. Wizyta odbyła się 28 września 2022 r. Po wizycie zastanawialiśmy się, czy tzw. „sieciowanie rad” jest zasadne? Czy organizowanie senioriad (jednodniowych imprez) spełnia oczekiwania osób starszych?

Wnioski były jednoznaczne: robocze spotkania, wymiana doświadczeń – tak, senioriady ze scenariuszem: msza, zawody sportowe, imprezowanie i spotkania z politykami -nie.

W październiku p. Krystyna Rybińska-Smyk, Dorota Margol i Marek Palonka brali udział w spotkaniu Rad Seniorów z woj. lubelskiego, które odbyło się w Biłgoraju. Oprócz wymiany doświadczeń mieli okazję spotkać panią Ewę Dados, która jest pełnomocnikiem ds. seniorów w Lublinie. Po wysłuchaniu relacji z jej działalności członkowie Zarządu ZRS stwierdzili, że taki apolityczny, nie związany instytucjonalnie, znający potrzeby środowiska pełnomocnik, przydałby się także w naszym mieście, o co należy wnioskować w przyszłej kadencji.

Członkowie ZRS angażowali się osobiście (logistycznie i wolontarystycznie) w pomoc uchodźcom: w punkcie recepcyjnym, noclegowniach oraz brali udział w akcjach na rzecz Ukraińców przebywających w Zamościu.

Dyskutowali także o wpływie sytuacji w Ukrainie na kondycję psychiczną seniorów, zwłaszcza tych, którzy przeżyli II wojnę i konflikt z UPA.

Członkowie ZRS brali udział w uroczystościach jubileuszowych:

20-leciu Zamojskiego Uniwersytetu III Wieku i 20-leciu Zamojskiego Centrum Wolontariatu.

Dyskutowali też o kondycji środowiska naturalnego w naszym mieście. Kiedy chcieli zawniekskować o zaprzestanie wycinki drzew, przyszedł na sesję dyrektor Dróg Grodzkich, który długo uzasadniał potrzebę wymiany drzewostanu. Niektórych radnych nawet przekonał.

„Senior EKO” - to propozycja udziału w projekcie, który zaprezentowała pani Katarzyna Fornal-Urbańczyk z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Rok 2023 – jak dotąd (mimo covidu i wojny) jest w miarę spokojny.

Odbyła się jedna, ale bardzo bogata w treści sesja.

Jej gościem była Dyrektor Wydziału Turystyki i Promocji Pani Barbara Godziszewska, która wyjaśniła potrzebę aktualizacji i przedstawiła nową wersję Zamojskiej Karty Seniora. Poprosiła też o zarekomendowanie Karty Zamościanina – pomysłu na udogodnienia dla mieszkańców miasta. Obie propozycje spotkały się z ogromną aprobatą radnych.

Przewodnicząca została też zaproszona na konferencję prasową dotyczącą wdrażania i rozpularyzowania tej nowej Karty Seniora.

Radni wysłuchali informacji przygotowanej przez MCPR o naborze i terminach rozpoczęcia realizacji programów pomocowych w roku 2023. Jest to kontynuacja „Korpusu wsparcia seniorów”: opieki wytchnieniowej, teleopieki oraz asystenta osoby starszej.

Dyskutowali także o wciąż nie rozwiązanej kwestii terminów wdrażania w/w programów i przerw – dwu i trzy miesięcznych, kiedy osoby starsze pozostają bez opieki.

Jak dbać o kondycję intelektualną w wieku 65+? To problem, który od kilku lat stara się rozwiązać przewodnicząca Rady. Tym razem przedstawiła publikacje wydawnictwa warszawskiej Fundacji „Stocznia”. Są to wydawane w wersji papierowej i elektronicznej ćwiczenia pt. „Siłownia pamięci”. Do wykorzystania.

Przewodnicząca opracowała też informację, o organizacjach i placówkach działających dla i na rzecz seniorów. Informacja była odpowiedzią na zarzut, że „w Zamościu nic się dla seniorów nie robi”, a seniorzy nie mają „gdzie się rozerwać”. Informację dostali obecni na sesji oraz przewodniczący osiedli.

ZRS od 2020 pracuje w „okrojonym” składzie, a statutu nie przewidywał wyborów uzupełniających. Zmieni się to dopiero w nadchodzącej III kadencji: rada będzie 13. osobowa – co ma wystarczyć, żeby było quorum. Będą też środki finansowe na działalność Rady, o co radni wnioskowali od początku jej istnienia.

Inne aktywności przewodniczącej i radnych:

Udział w spotkaniu dotyczącym opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023 – 2030 w celu stworzenia wizji przyszłości dla wyznaczonych obszarów. (Przewodnicząca i Marek Palonka)

Udział w sesji Młodzieżowej Rady Miasta – na temat bezpieczeństwa (Przewodnicząca).

Zorganizowanie przez przewodniczącą dla seniorów spotkania z pracownikami BIURA RZECZNIKA FINANSOWEGO, w którym wzięło udział 40 osób.

I przyziemne:

Rozmowa z prezesem MZK w sprawie dodatkowych kursów autobusów w stronę ogródków działkowych – (pismo) zakończona sukcesem.

Z dyr. OSIR – w sprawie przedsezonowego otwarcia toalet nad zalewem.

Rada przez całą kadencję opiniowała programy współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.

Informacje o pracy Rady ukazywały się w lokalnych mediach, a także na stronie miasta.

**PRZEWODNICZĄCA
ZAMOJSKIEJ RADY SENIORÓW**

Krystyna Rybińska-Smyk